

Nieuwe schoolstrijd doet ouders geen recht

door Jos Letschert

28-1-06 - 00:00

Verstandige ouders weten heel goed welk vernieuwend onderwijs goed is voor hun kinderen. Het past niet bij onze vrijheid van onderwijs om maatregelen tegen ze te nemen.

Nederland heeft op het gebied van onderwijs de reputatie bijzonder tolerant te zijn. De school is hier vooral van ouders en leerlingen en het terugdringen van centrale regelgeving is een belangrijk thema. Ouders van de leerlingen van De Ruimte in Soest moeten nu echter voor de rechter verschijnen omdat de school niet voldoet aan de eisen van de onderwijsinspectie.

In 2005 heeft er in Nederland een 'schoolstrijd' gewoed. Het was een strijd die getypeerd kan worden als een tegenstelling tussen wat meestal ongenueanceerd wordt aangeduid als het 'oude' en het 'nieuwe' leren. De strijd werd gevoerd door iedereen die meent verstand van onderwijs te hebben.

Onderwijs zoals dat bij de aanvang van ons onderwijssysteem en tot ver in de twintigste eeuw goed voldeed, heeft in de loop van de tijd averij opgelopen. Zo is de school op dit moment voor leerlingen niet meer de meest uitdagende plek om te leren en zijn leraren en ouders vaak niet meer één team dat samen optrekt in het belang van de kinderen. Het gaat om verstandige ouders, vaak met verantwoordelijke functies in de diverse sectoren van de maatschappij, die erg veel tijd en geld steken in deze vernieuwende initiatieven.

Vanuit deze sterke betrokkenheid zijn er scholen ontstaan in Nederland die niet helemaal de kenmerken hebben van wat we normaal verstaan onder 'school'. Het zijn leeromgevingen waarin leerlingen uitgedaagd worden hun natuurlijke nieuwsgierigheid te behouden, en die uit te bouwen en te benutten. Nieuwsgierigheid is de belangrijkste voorwaarde voor kennisontwikkeling. Waarop die nieuwsgierigheid betrekking moet hebben, wordt in die onderwijsexperimenten minder sterk vastgelegd dan op 'gewone scholen'. Is dat een probleem? Het zou kunnen. Er zijn immers zaken waarvan je het als samenleving wenselijk of noodzakelijk acht dat leerlingen er kennis van nemen. Maar het strikt willen voorschrijven wat alle leerlingen dienen te leren, kan de motivatie van leraren ondermijnen. In Duitsland is er, na minder gunstige uitkomsten in internationaal vergelijkende onderzoeken naar leerresultaten, momenteel een beweging gaande naar een sterker centraal voorschrijven van onderwijsinhouden.

Veel Duitse leraren en lerarenopleiders klagen steen en been over deze in hun ogen verregaande beroepsdevaluatie. In Nederland is het inmiddels zover gekomen dat er ouders vervolgd gaan worden die hun kinderen naar experimentele scholen sturen. Is zoiets te begrijpen en ook wenselijk? Vernieuwing van onderwijs is absoluut nodig en ook het reguliere onderwijs profiteert van de ervaringen die worden opgedaan met de experimenten.

In economisch opzicht is de huidige kennissamenleving waarschijnlijk meer gebaat bij het omgaan met verschillen en het accepteren van een grotere diversiteit aan onderwijsopbrengsten, dan het geval was in de voorbije industriële samenleving. Onderwijs, en dat moeten we de voorstanders van experimenten wel voorhouden, is geen speeltuin. In onderwijs daag je leerlingen uit en stel je eisen aan ze. Het gaat dan wel om eisen die passen bij wat leerlingen aankunnen. Leerlingen horen in onderwijs op hun tenen te lopen, maar wel op hun eigen tenen.

De maatregelen die nu worden genomen tegen groepen weldenkende ouders zijn on-Nederlands. Als we daar werkelijk mee willen doorgaan adviseer ik aan de commissie-Van Oostrom die zich bezighoudt met het samenstellen van een canon voor het onderwijs, zeg maar een lijst van alles wat we weten moeten, om niet het jaartal 2006 te vergeten, het jaar van de afschaffing van de onderwijsvrijheid in Nederland.

De Persgroep Digital. Alle rechten voorbehouden.